

2. seminář z Ekonomie I (3MI191)

TRH – NABÍDKA, POPTÁVKA, ROVNOVÁHA, REGULACE TRHU

1. a) Určete rovnovážnou cenu a množství na trhu, pokud jsou známe následující údaje. Tržní rovnováhu zakreslete v grafu. Poptávka je dána funkcí $P_D = 25 - Q_D$ a nabídka je dána tabulkou:

Cena (p)	5	10	15	20	25
Q_S	5	15	25	35	45
Q_D					

b) Vláda se rozhodne stanovit maximální cenu produktu na trhu. Která (které) z možností v tabulce připadá(jí) v úvahu? Vysvětlete motivaci a důsledky daného opatření.

c) Vláda se rozhodne stanovit minimální cenu produktu na trhu. Která (které) z možností v tabulce připadá(jí) v úvahu? Vysvětlete motivaci a důsledky daného opatření.

2. I) Využijte standardní grafy nabídky či poptávky a ilustруйте dopad popsání změny na nabídku či poptávku po statku X (a Y). Rozlišujte posun křivky a pohyb po křivce. Předpokládejte jinak stejné podmínky (ceteris paribus).

II) V dalším kroku doplňte do grafu pro statek X chybějící křivku S či D a popište dopad na rovnovážnou cenu a množství.

a1) Uvažujeme trh krabicového vína (statek X). Vzrostl příjem kupujících a všichni tito spotřebitelé považují krabicové víno za méněcenný statek.

a2) Jak se na tomto trhu projeví podprůměrná úroda vinných hroznů?

b) Selský bílý jogurt Hollandia (statek X) a selský bílý jogurt Olma (statek Y) jsou pro návštěvníky supermarketu spotřebními substituty. V daném týdnu je jogurt Olma v akci a je tedy levnější.

c) Jogurt Olma (statek Y) a ovocné müsli (statek X) tvoří obvyklou snídani návštěvníků supermarketu. Cena jogurtu klesla (je v akci).

d) Pekař má možnost péci koblihy s jahodovou marmeládou (statek X) nebo s rybízovou marmeládou (statek Y). Klesla cena statku Y.

e) Trh notebooků (statek X) je ovlivněn technologickou změnou, jejímž důsledkem je pokles ceny softwaru. Software je součástí notebooku.

f) Trh cigaret (statek X) je ovlivněn zvýšením DPH, kterou do státního rozpočtu odvádějí výrobci.

KVÍZOVÉ OTÁZKY

1. Posun křivky poptávky po francouzské bagetě doleva (resp. dolů) může být vyvolán:

- růstem příjmů spotřebitelů, kteří bagetu rádi kupují
- poklesem ceny komplementárního zboží (např. pomazánky hummus)
- poklesem ceny substitučního zboží (např. vícezrnné bagety)
- změnou preferencí ve prospěch daného statku (při každé ceně chtějí spotřebitelé nakoupit více než dříve)

2. Uvažujeme standardní graf nabídky a poptávky a předpokládáme jinak stejné podmínky.

Co se stane s nabídkou statku X (jablkový džus), pokud dojde ke zlevnění hruškového džusu, který je pro výrobce nápojů výrobním substitutem (alternativním výrobkem)?

- nabídka statku X klesne
- nabídka statku X se nezmění

- c) nabídka statku X se posune doleva
- d) nabídka statku X vzroste

CENOVÁ ELASTICITA POPTÁVKY

KVÍZOVÉ OTÁZKY

3. Která z uvedených poptávkových křivek bude pravděpodobně nejméně citlivá na změnu ceny? Poptávková křivka po:

- a) všech automobilech střední třídy
- b) Škodě Superb
- c) Mazdě 6
- d) Audi A4
- e) Volkswagenu Passat

4. Je-li poptávka po outdoorové obuvi v prodejnách Sportissimo cenově jednotkově elastická, potom:

- a) s poklesem ceny výdaje na obuv klesnou
- b) s poklesem ceny výdaje na obuv vzrostou
- c) s poklesem ceny o 1 % se poptávané množství sníží rovněž o 1 %
- d) s poklesem ceny se výdaje na obuv nezmění

PŘÍKLADY

1. Pekař prodává následující sortiment: běžný pšenično-žitný chléb, celozrnný slunečnicový chléb, obyčejné rohlíky, celozrnné rohlíky, dalamánky, koblihy s marmeládou, koblihy s pudíngem a makovky. Cenové elasticity tržní poptávky u jednotlivých komodit odhaduje takto:

slunečnicový chléb	1,0	Celozrnný rohlík	1,5	Kobliha s marmeládou	2,5
pšenično-žitný chléb	0,4	Obyčejný rohlík	0,8	Kobliha s pudíngem	3,0
Makovka	1,0	dalamánek	2,0	Tvarohový koláč (šáteček)	1,5

Protože je podnikatel ve finančních obtížích, potřebuje co nejvíce a co nejrychleji zvýšit tržby.

- a) Jakou cenovou strategii u jednotlivých druhů pečiva doporučí, pokud je v okolí dostatek konkurenčních prodejen a místní spotřebitelé mají při nákupu pečiva velkou možnost výběru?
- b) Jakou cenovou strategii doporučí, pokud se jedná o jedinou pekárnu s prodejnou v okolí?

2. Prodejny C&A v Praze zlevnily dámské džíny z 800 Kč na 600 Kč. V důsledku slevy se v daném týdnu prodané množství zvýšilo z 500 ks na 750 ks. Určete cenovou elasticitu poptávky. Je poptávka elastická či neelastická? Jaký dopad na týdenní tržby módního řetězce mělo zlevnění džín?

3. Čerpací stanice na odpočívadle dálnice D1 snížila cenu benzínu z 38 Kč na 36 Kč. Tato čerpací stanice v daném období zaznamenala růst prodaného množství benzínu ze 155 na 160 tis l .

a) Určete přibližně cenovou elasticitu poptávky po benzínu. (zaokrouhlete na 2 desetinná místa)

b) Jaký má zlevnění dopad na tržby čerpací stanice?

4. Jana i Martina rády snídají bílý jogurt. Jana má raději plnotučný řecký jogurt a domnívá se, že selský jogurt Holandia nemá tu správnou chuť. Martina mezi jogurty nevidí zásadní rozdíl. Čí poptávka po plnotučném řeckém jogurtu bude pravděpodobně cenově elasticitější? Proč?

5. Hodnota koeficientu cenové elasticity poptávky (absolutní hodnota) po vstupném do multikina je 3,5. V rámci právě probíhajícího festivalu francouzských filmů klesla cena vstupného o 30 %. Vypočtěte vliv 30 % snížení ceny vstupného na procentní změnu v poptávaném množství a odhadněte důsledek poklesu ceny na příjmy provozovatelů kin.

*6. Rozhodněte, zda je poptávka v následujících případech dokonale elastická (DE), elastická (E), neelastická (NE), dokonale neelastická (DNE) nebo jednotkově elastická (JE). V případě a)-c) poptávku spotřebitele zakreslete. (*Tento příklad není součástí úkolu, vyřešíme ho společně na semináři.*)

a) Každý den vypiji právě tři šálky kávy.

b) Když cena kávy v automatu klesne o 4 Kč, koupím vždy o 1 kávu více. Při ceně 40 Kč si kávu v automatu nekoupím. Při nulové ceně v daném týdnu maximálně vypiji 10 káv. (*Postup řešení: V tabulce uveďte různé ceny (40 Kč, 36 Kč, atd.) a jim odpovídající poptávané množství. Ve třetím sloupečku tabulky dopočítejte Vaši útratu (výdaje). Vysvětlíte změny v elasticitě v daném případě.*) Zapište rovnici poptávky.

c) Na nákup kávy z automatu týdně vynaložím právě 80 Kč bez ohledu na cenu.

d) Neúroda kávy a zvýšení její ceny způsobí, že mé výdaje na kávu stoupnou.

d) 10% pokles ceny kávy vyvolal 5% nárůst výdajů na kávu.

e) 10% pokles ceny kávy vyvolal 5% nárůst nakupovaného množství kávy.